

KONVENCIJA VIJEĆA EUROPE O AKCIJI PROTIV TRGOVINE LJUDIMA

Preambula

Države članice Vijeća Evrope i drugi potpisnici ovog sporazuma ,

Uzimajući u obzir da je cilj Vijeća Evrope da postigne veće jedinstvo između svojih članica;

Uzimajući u obzir da trgovina ljudima predstavlja kršenje ljudskih prava kao i napad na dostojanstvo i integritet čovjeka;

Uzimajući u obzir da trgovina ljudima može dovesti do robovlasništva nad žrtvama;

Uzimajući u obzir da poštovanje prava žrtava i njihova zaštita kao i borba protiv trgovine ljudima moraju biti primarni ciljevi;

Uzimajući u obzir da svako djelovanje ili inicijativa u borbi protiv trgovine ljudima mora biti ne-diskriminirajuća i uzimati u obzir jednakost između žena i muškaraca kao i imati pristup zasnovan na pravima djece;

Podsjećajući se deklaracija Ministara vanjskih poslova Država članica tokom 112-og (14. i 15.maj 2003.) i 114-og (12-13. maj 2004) zasjedanja Vijeća ministara, koje pozivaju na pojačanu akciju Vijeća Evrope u borbi protiv trgovine ljudima;

Zadržavajući smisao Konvencije i njenih Protokola o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (1950) ;

Imajući u vidu sljedeće preporuke Vijeća ministara Država članica Vijeća Evrope : Preporuka br.R (91) 11 o seksualnoj eksploataciji, pornografiji, prostituciji kao i o trgovini djecom i mlađim punoljetnicima; Preporuka br. R (97) 13 o zastrašivanju svjedoka i prava odbrane; Preporuka br. R (2000) 11 o borbi protiv trgovine ljudima radi seksualne eksploatacije; Preporuka Rec (2001) 16 o zaštiti djece protiv seksualne eksploatacije; Preporuka Rec (2002) 5 o zaštiti žena protiv silovanja;

Imajući na umu sljedeće preporuke Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope: Preporuka 1325 (1997) koja se odnosi na prisilnu prostituciju i trgovinu ženama u zemljama članicama Vijeća Evrope; Preporuka 1450 (2002) o nasilju nad ženama u Evropi ; Preporuka 1545 (2002) kampanja protiv trgovine ženama ; Preporuka 1610 (2003) migracije koje su povezane sa trgovinom ženama i prostitucijom ; Preporuka 1611 (2003) trgovina organima u Evropi ; Preporuka 1663 (2004) robovlasništvo u domaćinstvu : služenje, kupljene žene putem korespondencije koje žive i rade u domaćinstvu;

Imajući na umu Okvirnu odluku Vijeća Evropske Unije od 19 jula 2002 koja se odnosi na borbu protiv trgovine ljudima ; Okvirnu Odluku Vijeća Evropske Unije od 15 marta 2001 koja se odnosi na statut žrtava u okviru krivičnih procedura i Direktivu

Vijeća Evropske Unije od 29 aprila 2004 koja se odnosi na boravišnu dozvolu državljanina trećih zemalja koji su žrtve trgovine ljudima ili su bili sudionici u akciji tajne imigracije i koji su surađivali sa nadležnim vlastima;

Vodeći računa o Konvenciji Ujedinjenih Naroda protiv organizovanog transnacionalnog kriminala i njenog Protokola o spriječavanju, suzbijanju i kažnjavanju trgovine ljudima, posebno ženama i djecom u cilju pojačanja zaštite koju pružaju i razvijanja normi koje oni uvode;

Vodeći računa o ostalim međunarodnim zakonskim sredstvima koji spadaju u domen borbe protiv trgovine ljudima ;

Vodeći računa o potrebama razvijanja međunarodnog pravnog instrumenta koji će se fokusirati na prava čovjeka kao žrtve trgovine i koji će uspostaviti poseban mehanizam za praćenje,

Su se složile oko sljedećeg :

Poglavlje I – Predmet, polje djelovanja, princip ne-diskriminacije i definicije

Član 1 – Predmet Konvecije

1. Ova Konvencija ima za predmet :

- a. spriječiti i suzbiti trgovinu ljudima, garantujući jednakost spolova;
- b. očuvati ljudska prava žrtve trgovine, osmisliti sveobuhvatan okvir zaštite i pomoći žrtvama i svjedocima garantujući jednakost spolova, takođe osigurati učinkovite istrage i potjernice;
- c. promovirati međunarodnu saradnju u domenu borbe protiv trgovine ljudima.

2. Da bi osigurala efikasnu implementaciju propisa od strane Strana , ova Konvencija uspostavlja poseban mehanizam za praćenje.

Član 2 – Polje djelovanja

Ova Konvencija će se primjeniti na sve oblike trgovine ljudima bilo da je nacionalna ili transnacionalna i bilo da je povezana ili ne, sa organizovanim kriminalom.

Član 3 – Princip nediskriminacije

Uspostavljanjem ove Konvencije od strane Strana , posebno korištenje mjera radi zaštite i promovisanja prava žrtava, mora biti osigurano bez ikakve diskriminacije na svakom osnovu kao što su spol, rasa, boja, jezik, religija, politička mišljenja ili bilo koja druga mišljenja, nacionalno ili socijalno porijeklo, pripadnost nekoj nacionalnoj manjini, bogatstvo, rođenje ili bilo koja druga situacija.

Član 4 - Definicije

U svrhu ove Konvencije :

a. izraz «trgovina ljudima» će označavati regrutaciju, prijevoz, premještaj, nastanjivanje ili primanje osoba, koristeći se prijetnjom ili silom ili drugim oblicima prisile, otmicom, prevarom, obmanom, zloupotrebom vlasti ili neke pozicije ranjivosti ili nuđenjem ili prihvatanjem plaćanja ili drugih koristi radi dobijanja pristanka osobe koja ima kontrolu nad drugom radi eksploatacije. Eksploatacija podrazumijeva, najmanje, eksploataciju prostitucije drugih, ili nekih drugih oblika seksualne eksploatacije, prinudni rad i usluge, ropstvo ili postupci slični ropstvu, služenje ili uzimanje organa ;

b. saglasnost žrtve «trgovine ljudima» sa eksploatacijom, kao što je navedeno u alineji (a) ovog člana, je irelevantna ako je bilo koji od navedenih načina iz alineje (a) upotrijebljen.

c. regrutacija, prijevoz, premještaj, smještaj, ili primanje djece radi eksploatacije smatraju se kao «trgovina ljudima» iako ovo ne uključuje niti jedan način prisile naveden u alineji (a) ;

d. termin «dijete» označava svaku osobu do osamnaest godina ;

e. termin «žrtva» označava svaku fizičku osobu koja je primorana na trgovinu ljudima kao što je navedeno u ovom članu.

Poglavlje II - Prevencija, saradnja i druge mjere

Član 5 - Prevencija trgovine ljudima

1. Svaka Strana će preuzeti mjere radi uspostavljanja ili jačanja koordinacije na nacionalnom planu između različitih tijela zaduženih za prevenciju i borbu protiv trgovine ljudima.

2. Svaka Strana će uspostaviti i/ili podržati korisne politike i programe u cilju sprečavanja trgovine ljudima na načine kao što su: istraživanje; kampanje informisanja, podizanja svijesti i obrazovanja; socijalne i i ekonomske inicijative i programi obuke, posebno za osobe ranjive na trgovinu ljudima i profesionalce kojih se tiče trgovina ljudima.

3. Svaka Strana će unaprijediti pristup zasnovan na ljudskim pravima i koristiti pristup integrisan jednakošću spolova, kao i osjetljivi pristup prema djeci u pogledu razvoja i implementacije svih politika i programa navedenih u paragrafu 2.

4. Svaka Strana će poduzeti prilagođene mjere koje su neophodne tako da migracije budu legalne, davanjem tačnih informacija putem odgovarajućih servisa, o stalnim uslovima legalnog ulaska i boravka na svojoj teritoriji.

5. Svaka Strana će poduzeti posebne mjere radi smanjenja ranjivosti djece u trgovini, posebno stvarajući zaštitno okruženje za njih.

6. Ustanovljene mjere u skladu sa ovim članom uključuju , u tom slučaju, nevladine organizacije, druge kompetentne organizacije i druge elemente civilnog društva uključene u prevenciju trgovine ljudima, zaštitu i pomoći žrtvama.

Član 6 - Mjere za obeshrabrivanje potražnje

U cilju obeshrabrivanja potražnje koja pospješuje sve oblike eksploatacije osoba, posebno žena i djece, koja završava trgovinom, svaka Strana će prihvatiti ili jačati mjere zakonodavne, administrativne, edukativne, socijalne, kulturne ili druge prirode, uključujući i:

- a. istraživanja o najboljim praksama, metodama i strategijama ;
- b. mjere podizanja svijesti, odgovornosti i važne uloga medija i civilnog društva radi identifikacije potražnje kao jednog od značajnih uzroka trgovine ljudima ;
- c. kampanje ciljanih informacija koje uključuju, kada je to podobno, između ostalog, javne vlasti i političke čelnike;
- d. preventivne mjere, uključujući obrazovne programe namjenjene djevojčicama i dječacima tokom njihovog školovanja, koje podvlače neprihvatljiv karakter diskriminacije zasnovane na spolu i njene nesretne posljedice, važnost jednakosti žena i muškaraca kao i dostojanstvo i integritet svakog ljudskog bića

Član 7 – Granične mjere

1. Bez štete za međunarodne napore vezana za slobodno kretanje lica, Strane će jačati, ukoliko je to moguće, potrebne kontrole na granicama radi prevencije i otkrivanja trgovine ljudima.
2. Svaka strana će usvojiti zakonske ili druge odgovarajuće mjere da spriječi, ukoliko je to moguće, korištenje prevoznih sredstava od strane komercijalnih prevoznika u činjenju prekršaja ustanovljenih u skladu sa ovom Konvencijom.
3. Kada je to odgovarajuće, i bez štete za primjenjive međunarodne konvencije, te mjere će naročito uključivati obavezivanje komercijalnih prevoznika, uključujući sve transportne kompanije ili sve vlasnike ili korisnike bilo kojeg načina transporta radi provjeravanja da svi putnici posjeduju valjane putne isprave za ulazak u državu koja ih prihvata.
4. Svaka Strana će poduzeti neophodne mjere, u skladu sa unutrašnjim pravom, radi odabira sankcije u slučaju povrede obaveza izrečenih u paragrafu 3 ovog člana.
5. Svaka Strana će usvojiti zakonske mjere ili neke druge neophodne mjere radi dozvoljavanja, u skladu sa njenim unutrašnjim pravom, odbijanja ulaska osobama umiješanim u izvršenje prekršaja ustanovljenih u skladu sa ovom Konvencijom ili poništavanje njihovih viza.

6. Strane će jačati saradnju između njihovih službi za kontrolu granica, naročito, uspostavljanjem i održavanjem direktnih načina komunikacije.

Član 8 – Sigurnost i kontrola dokumenata

Svaka Strana će poduzeti neophodne mjere :

- a. da bi putne ili lične isprave koje izdaje bili takvog kvaliteta da se ne mogu lako zloupotrijebiti niti falsifikovati ili izmijeniti, reproducirati, ili izdati ; i
- b. da bi osigurala integritet i sigurnost putnih i ličnih isprava izdatih od Strane ili u njeno ime i da bi zaustavila njihovo ilegalno izdavanje.

Član 9 – Zakonitost i validnost dokumenata

Na zahtjev jedne Strane, Strana će provjeriti, u skladu sa njenim unutrašnjim pravom i u jednom prihvatljivom roku, zakonitost i validnost putnih i ličnih isprava izdatih ili navodno izdatih u njeno ime, za koje se sumnja da su korišteni za trgovinu ljudima.

Poglavlje III - Mjere sigurnosti i unapređenja prava žrtava garantujući jednakost spolova

Član 10 - Identifikacija žrtava

1. Svaka Strana će se pobrinuti da njene nadležne vlasti raspolažu sa obučanim i kvalifikovanim osobama u prevenciji i borbi protiv trgovine ljudima i u identifikaciji i podršci žrtvama, naročito djeci, takođe da osigura da različite vlasti saraduju između sebe kao i između organizacija za podršku, da bi mogli identifikovati žrtve u procesu, uzimajući u obzir specifičnu poziciju žena i djece žrtava, u odgovarajućem slučaju, i izdati boravišne dozvole u skladu sa uslovima iz člana 14. ove Konvencije.

2. Svaka strana će usvojiti zakonodavne ili neke druge mjere neophodne radi identifikacije žrtava, u saradnji sa drugim Stranama i sa organizacijama za podršku. Svaka Strana će osigurati, ako nadležne vlasti ocijene da postoje razumne osnove za vjerovanje da je neka osoba bila žrtva trgovine ljudima, da žrtva prekršaja ne bude udaljena sa njene teritorije sve do kraja procesa identifikacije predviđenog u članu 18 ove Konvencije, okončana od strane nadležnih vlasti i treba jednako osigurati da osoba dobije pomoć predviđenu u Članu 12. paragraf 1 i 2.

3. U slučaju nedoumice oko uzrasta žrtve i kada postoje razlozi da se misli da se radi o djetetu, ona se smatra djetetom i njoj su dodijeljene posebne mjere sve dok ne bude utvrđen njen uzrast.

4. Kada je dijete identifikovano kao žrtva i nije pod pratnjom, svaka Strana će :

- a. osigurati zastupanje djeteta od strane staratelja, ili neke organizacije ili vlasti koje će djelovati u najboljim interesima djeteta.
- b. poduzeti neophodne mjere za utvrđenje identiteta i državljanstva djeteta.

c. činiti sve napore u pronalasku njegove porodice kada je to u interesu djeteta.

Član 11 – Zaštita privatnog života

1. Svaka Strana će štiti privatni život i identite žrtve. Žrtvini lični podaci će se registrovati i koristiti pod uslovima predviđenim Konvencijom o zaštiti osoba u u automatskoj obradi ličnih podataka (STE n° 108).

2. Posebno, svaka Strana će usvojiti mjere da bi osigurala da identitet, ili elementi koji omogućuju identifikaciju, djeteta žrtve trgovine ne postanu javni, bilo to putem medija ili nekim drugim putem, osim posebnih okolnosti radi pronalaska nekog od članova porodice djeteta ili osiguranja dobrobiti i zaštite djeteta.

3. Svaka strana će poduzeti mjere, u skladu sa članom 10. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda koje je izložio Evropski sud za ljudska prava , radi ohrabrivanja medija u očuvanju privatnog života i identiteta žrtava, putem samoregulacije ili mjerama regulacije ili koregulacije.

Član 12 – Pomoć žrtvama

1. Svaka Strana poduzima zakonske ili druge neophodne mjere radi pomaganja žrtvama u njihovom fizičkom, psihološkom i društvenom oporavku. Takva pomoć će najmanje podrazumijevati :

a. uslove života koji osiguravaju njihovo izdržavanje putem mjera kao što su pristojan i siguran smještaj, psihološka i materijalna pomoć ;

b. pristup hitnim medicinskim uslugama ;

c. pomoć u vidu prevođenja i tumačenja, kada je potrebno ;

d. savjeti i informacije koje se tiču prava koje im zakon priznaje kao i usluge koje su im dozvoljene, na jeziku koji oni mogu razumijeti ;

e. pomoć da im se omogući da njihova prava i interesi budu izneseni i razmatrani na odgovarajućim nivoima krivičnog postupka protiv prekršitelja ;

f. pristup školovanju za djecu.

2. Svaka Strana će voditi računa o potrebama sigurnosti i zaštite žrtava.

3. Još uz to, svaka Strana će osigurati potrebnu medicinsku pomoć ili bilo koju vrstu pomoći žrtvama koje legalno borave na njoj teritoriji i koje nemaju adekvatna sredstva a potrebna im je pomoć.

4. Svaka Strana će usvojiti pravila putem kojih žrtve koje legalno borave na njoj teritoriji mogu imati pristup tržištu radne snage, profesionalnoj obuci i edukaciji.

5. Svaka Strana će poduzeti mjere, kada je odgovarajuće i u skladu sa predviđenim uslovima njenog unutrašnjeg prava, radi saradnje sa nevladinim organizacijama,

drugim mjerodavnim organizacijama ili drugim elementima civilnog društva, uključenim u pomoć žrtvama.

6. Svaka Strana će usvojiti zakonske ili druge potrebne mjere da bi osigurala da pomoć žrtvi nije podčinjena njenoj volji da svjedoči.

7. Za sprovođenje predviđenih odredbi ovog člana, svaka Strana će osigurati da sve usluge budu pružene na osnovi koja će biti obostrano prihvaćena i informisana uzimajući u obzir posebne potrebe osoba u ranjivoj poziciji i prava djece u smislu smještaja, školovanja i primjerene brige.

Član 13 – Period oporavka i odlučivanja

1. Svaka Strana će predvidjeti, u skladu sa njenim unutrašnjim pravom, period oporavka i odlučivanja od najmanje 30 dana kada postoje razumni razlozi za vjerovanje da je dotična osoba žrtva. Taj period mora biti dovoljan da osoba može da se oporavi i da izbjegne uticaj trgovaca i/ili da odluči o svojoj saradnji sa nadležnim vlastima. Za vrijeme tog perioda, neće biti moguće nametnuti bilo kakvo udaljavanje dotične osobe. Ova odredba je bez štete za nadležne vlasti u svakoj fazi primjene državne procedure, posebno za vrijeme istrage i gonjenja krivičnih djela. Za vrijeme ovog perioda, Strane će odobriti boravak dotičnih osoba na njihovoj teritoriji.

2. Za vrijeme ovog perioda, osobe pomenute u paragrafu 1. ovog člana će imati koristi od mjera predviđenih članom 12. paragrafa 1. i 2.

3. Strane nisu obavezne da vode računa o ovom periodu ako to sprečavaju razlozi javnog reda ili ukoliko je utvrđeno da je status žrtve zatražen na neodgovarajući način.

Član 14 – Boravišna dozvola

1. Svaka Strana izdaje žrtvama obnovljivu boravišnu dozvolu, ili u jednoj od dvije sljedeće pretpostavke ili u obje :

a. nadležna vlast smatra da je njihov boravak neophodan zbog njihove lične situacije ;

b. nadležna vlast smatra da je njihov boravak neophodan zbog njihove saradnje sa nadležnim vlastima radi istrage ili krivične radnje;

2. Boravišna dozvola za djecu žrtve, kada je to zakonski neophodno, će se izdati u najboljem interesu djeteta i, kada je to odgovarajuće, obnoviti u istim uslovima.

3. Neprodužavanje ili istek boravišne dozvole podvrgnuto je predviđenim uslovima unutrašnjeg prava Strane.

4. Ako žrtva podnese zahtjev za neku drugu vrstu boravišne dozvole, dotična Strana će voditi računa o činjenici da je žrtva posjedovala ili posjeduje boravišnu dozvolu u skladu sa paragrafom 1.

5. Uzimajući u obzir obaveze dotičnih Strana u skladu sa članom 40. ove Konvencije, svaka Strana će osigurati da izdavanje dozvole, u skladu sa ovom uputom, bude bez oduzimanja prava za traženje azila ili njegovom korištenju.

Član 15 – Odšteta i pomoć

1. Svaka Strana će garantovati žrtvama, od prvog kontakta sa nadležnim vlastima, pristup informacijama o zakonskim i administrativnim procedurama na jeziku koje oni mogu razumijeti.

2. Svaka Strana će predvidjeti, u okviru svog unutrašnjeg prava, pravo na pomoć branioca i pravo na besplatnu pravnu pomoć za žrtve, u skladu sa predviđenim uslovima njenog unutrašnjeg prava.

3. Svaka Strana će predvidjeti, u okviru svog unutrašnjeg prava, pravo da žrtve dobiju odštetu od počinitelja krivičnih radnji.

4. Svaka Strana će usvojiti zakonske ili druge neophodne mjere da bi odšteta žrtvama bila garantovana, u uslovima predviđenim njenim unutrašnjim pravom, od strane ureda fonda za odštetu žrtava ili neke druge mjere ili programa namjenjenih za pomoć i socijalnu integraciju žrtava koji bi mogli biti finansirani od strane primanja koja dolaze od sprovođenja predviđenih mjera u članu 23.

Član 16 – Vraćanje domovinu i povratak žrtvi

1. Strana, čiji je žrtva državljanin ili na kojoj je imala pravo da stalno boravi od trenutka ulaska na teritoriju Strane domaćina, će olakšati i prihvatiti povratak osobe bez neopravdanog ili nerazumnog odlaganja vodeći računa o pravima, o sigurnosti i o dostojanstvu te iste.

2. Kada neka Strana vrati žrtvu u neku drugu državu, takav povratak će biti osiguran, vodeći računa o pravima, sigurnosti i dostojanstvu osobe i statusa bilo kojeg pravnog postupka vezanog za činjenice da je osoba žrtva i nastojat će se da bude dobrovoljan.

3. Na zahtjev Strane domaćina, zatražena Strana će provjeriti da li je žrtva njen državljanin ili da li je imala pravo da boravi na njenoj teritoriji u trenutku njenog ulaska na teritoriju Strane domaćina.

4. Radi lakšeg povratka žrtve koja ne posjeduje potrebne dokumente, Strana čiji je žrtva državljanin ili na čijoj je teritoriji imala pravo da stalno boravi do trenutka ulaska na teritoriju Strane domaćina, će izdati, na zahtjev Strane domaćina, putne isprave ili druge neophodne potvrde da bi omogućile osobi da putuje ili ponovo uđe na njen teritoriji.

5. Svaka Strana će poduzeti zakonske ili druge neophodne mjere radi uvođenja programa repatrijacije sa učešćem nacionalnih ili internacionalnih institucija kao i nevladinih organizacija. Cilj ovih programa je izbjegavanje ponovne viktimizacije. Svaka Strana bi trebala činiti sve napore radi podržavanja reintegracije žrtava u društvo države u koju su se vratili, uključujući i reintegraciju u obrazovni sistem i tržište rada, naročito sticanjem i poboljšanjem profesionalnih sposobnosti. Što se tiče

djece, programi bi trebali uključiti uživanje prava na školovanje, kao i mjere koje im osiguravaju adekvatnu brigu ili prihvat od strane porodica ili prikladnih smještaja.

6. Svaka Strana poduzima zakonske ili druge neophodne mjere da bi žrtvama učinila dostupnim, kada je to odgovarajuće u saradnji sa bilo kojom od dotičnih Strana, sve informacije o vlastima koje im mogu pomoći u državama u koje su žrtve vraćene ili repatriirane, kao što su službe otkrivanja i suzbijanja, nevladine organizacije, zakonski programi koji su u mogućnosti da im daju savjete ili drugi socijalni organi.

7. Djeca žrtve neće biti vraćena u zemlju, ako se, usljed bilo kakve procjene koja se odnosi na rizike i sigurnost, utvrdi da takav povratak nije u najboljem interesu djeteta.

Član 17 - Jednakost spolova

Svaka strana će, u primjeni mjera koje se odnose na ovaj član, promovisati jednakost spolova i pribjeći bližem pristupu jednakosti putem razvijanja, sprovođenja i unapređenja tih mjera.

Poglavlje IV – Materijalni krivični zakon

Član 18 – Kriminalizacija trgovine ljudima

Svaka Strana će usvojiti zakonske ili druge neophodne mjere da bi uspostavila karakter krivičnih radnji pod pomenutim mjerama u članu 4. ove Konvencije, kada su izvršene sa namjerom.

Član 19 - Kriminalizacija korištenja usluga žrtve

Svaka Strana će razmotriti usvajanje zakonskih ili drugih neophodnih mjera da bi uspostavila karakter krivičnog djela, u skladu sa njenim unutrašnjim pravom, korištenja usluga koje čine predmet eksploatacije pomenute u u članu 4. paragrafa a, ove Konvencije, znajući da je dotična osoba žrtva trgovine ljudima.

Član 20 – Kriminalizacija djela vezanih za putne ili lične dokumente

Svaka Strana će usvojiti zakonske ili druge neophodne mjere da bi uspostavili karakter krivičnog djela za sljedeća djela onda kada su namjerno počinjena u svrhu trgovine ljudima :

- a. krivotvorenje putnih ili ličnih dokumenata ;
- b. pribavljanje i isporuka takvih dokumenata ;
- c. zadržavanje, oduzimanje, izmjena, oštećenje ili uništenje putnih ili ličnih dokumenata druge osobe.

Član 21 – Pokušaj i pomaganje ili saradnja

1. Svaka Strana će usvojiti zakonske ili druge mjere koje se očituju kao neophodne u određivanju krivične radnje svaku suradnju kada je namjerno počinjena u vidu izvršenja jednog od prekršaja određenog u skladu sa članom 18. i 20. ove Konvencije.

2. Svaka Strana će usvojiti zakonske i druge mjere koje se očituju kao neophodne u određivanju krivične radnje, svaki namjerni pokušaj kada je počinjen jedan od prekršaja određenih u skladu sa članom 18. i 20. paragraf a, ove Konvencije.

Član 22 – Odgovornost pravnih lica

1. Svaka Strana će usvojiti zakonske ili druge mjere koje se očituju kao neophodne da bi se pravna lica mogla smatrati odgovornim za prekršaje utvrđene u skladu sa datom Konvencijom, kada su počinjeni u njihovu korist od strane svakog lica koje je djelovalo samostalno ili kao organ pravnog lica koji ima vodeću poziciju u okviru pravnog lica, bazirane na sljedećem :

- a. moć predstavljanja pravnog lica;
- b. vlast koja će odlučivati u ime pravnog lica;
- c. vlast koja će izvršavati kontrolu u ime pravnog lica.

2. Osim slučaja već predviđenog u paragrafu 1, svaka Strana prihvata neophodne mjere da bi osigurala da se pravno lice može smatrati odgovornim kada je, u slučaju odsustva nadzora ili kontrole od strane fizičkog lica navedenog u paragrafu 1, omogućila narudžbu krivične radnje uspostavljene u skladu sa ovom Konvencijom u korist pravnog lica od strane fizičkog lica koje djeluje pod njegovom vlašću.

3. Prema zakonskim principima Strane, odgovornost pravnog lica može biti krivična, građanska ili administrativna.

4. Takva odgovornost bi trebala biti uspostavljena bez štete za krivičnu odgovornost fizičkih lica koji su počinili prekršaj.

Član 23 – Sankcije i mjere

1. Svaka Strana će usvojiti zakonske ili druge mjere koje se smatraju neophodnim radi sigurnosti da će krivične radnje utvrđene u skladu sa članovima 18. do 21. biti podložne efikasnim, prikladnim i odgovornim sankcijama.

2. Svaka Strana će usvojiti da pravna lica koja se smatraju odgovornim u skladu sa članom 22. budu predmet efikasnih krivičnih ili nekrivičnih sankcija ili mjera, prikladnim i odgovornim, uključujući i novčane sankcije.

3. Svaka Strana će usvojiti zakonske ili druge mjere koje se smatraju neophodnim da bi mogla zaplijeniti ili oduzeti sredstva i prihode krivičnih djela ustanovljene u skladu sa članom 18. i 20. paragrafa a, ove Konvencije, ili dobra čija vrijednost odgovara ovim prihodima.

4. Svaka Strana će usvojiti zakonske ili druge mjere koje se smatraju neophodnim da bi omogućile ograničeno ili stalno zatvaranje svakog objekta koje je korišten u svrhu trgovine ljudima, bez štete za prava bona fidae trećih strana ili zabranile počinitelju tog prekršaja, ograničeno ili stalno, obavljanje djelatnosti u okviru kojih je prekršaj počinjen.

Član 24 – Otežavajuće okolnosti

Svaka Strana će osigurati da sljedeće okolnosti budu smatrane kao otežavajuće okolnosti u određivanju sankcije koja je primjenjiva na prekršaje u skladu sa članom 18. ove Konvencije :

- a. prekršaj je krajnjim ili ozbiljnim nemarom doveo u opasnost život žrtve;
- b. prekršaj je učinjen protiv djeteta;
- c. prekršaj je učinjen od strane državnog službenika dok je bio na funkciji;
- d. prekršaj je učinjen u okviru kriminalne organizacije.

Član 25 – Predhodne presude

Svaka Strana će usvojiti zakonske i druge mjere da bi predvidjeli mogućnost uzimanja u obzir, u okviru određivanja kazne, konačnih presuda izrečenih u nekoj drugoj Strani zbog utvrđenih prekršaja u skladu sa ovom Konvencijom.

Član 26 – Propis o nesankcionisanju

Svaka Strana će predvidjeti, u skladu sa osnovnim principima njenog pravnog sistema, mogućnost da se ne nameću sankcije žrtvama zbog učestvovanja u zabranjenim djelatnostima onda kada su bile prisiljene na to.

Poglavlje V - Istrage, potjere i pravni postupak

Član 27 – Zahtjevi ex parte i ex officio

1. Svaka Strana će osigurati da istrage ili potjere, koje se tiču utvrđenih prekršaja u skladu sa ovom Konvencijom, ne budu podređene izvavi ili optužbi koje dolaze od žrtve, najmanje kada je prekršaj počinjen, cjelokupno ili djelomično, na njenoj teritoriji.
2. Svaka Strana će nastojati da žrtve, nekog prekršaja koji je počinjen na teritoriji Strane druge nego one u kojoj žive, mogu podnijeti tužbu kod nadležnih vlasti države u kojoj žive. Nadležna vlast kod koje je podnesena tužba, u koliko ona lično ne izvršava svoju nadležnost u tom pogledu, dostavlja bez odlaganja tužbu nadležnoj vlasti Strane gdje je počinjen prekršaj. Ta tužba će se tretirati po unutrašnjem pravu Strane gdje je prekršaj počinjen.
3. Svaka Strana će osigurati, pomoću zakonskih i drugih mjera, u skladu sa uslovima predviđenim njenim unutrašnjim pravom, svim grupama, fondacijama, udruženjima ili nevladinim organizacijama koje imaju za cilj da se bore protiv trgovine ljudima ili da štite prava čovjeka, mogućnost da se pomogne i/ili da se podrži žrtva koja se s tim slaže tokom krivičnih procedura koje se tiču utvrđenih prekršaja u skladu sa članom 18. ove Konvencije.

Član 28 – Zaštita žrtvi, svjedoka i osoba koja saraduju sa pravosudnim vlastima

1. Svaka Strana će usvojiti zakonske ili druge mjere koje su neophodne da bi osigurale efikasnu i prikladnu zaštitu nasuprot mogućim osvetama i zastrašivanjima, naročito u toku i nakon istraga i potjera protiv počinitelja, u korist :

a. žrtava ;

b. kada je to prikladno, lica koja pružaju informacije koje se odnose na krivične radnje ustanovljene u skladu sa članom 18. ove Konvencije ili koja saraduju na neki drugi način sa vlastima koje su zadužene za istrage ili potjere ;

c. svjedoka koji daju iskaz u vezi krivičnih radnji ustanovljenih u skladu sa članom 18. ove Konvencije;

d. kada je neophodno, članova porodice osoba navedenih u alineji a i c.

2. Svaka Strana će usvojiti zakonske ili druge mjere koje su neophodne radi osiguravanja i radi pružanja različitih vrsta zaštite. Takve mjere mogu uključiti fizičku zaštitu, pružanje novog prebivališta, izmjena identiteta i pomoć u dobijanju posla.

3. Svako dijete će uživati posebne mjere zaštite vodeći računa o njegovom najboljem interesu.

4. Svaka Strana će usvojiti zakonske ili druge mjere neophodne radi osiguravanja, ako je neophodno, prikladne zaštite nasuprot mogućim osvetama ili zastrašivanjima, naročito tokom ili nakon istraga i potjera protiv počinitelja, članovima grupa, fondacijama, udruženjima i nevladinim organizacijama koje vrše jednu ili više aktivnosti navedenih u članu 27. paragraf 3.

5. Svaka Strana će razmotriti zaključivanje dogovora ili sporazuma sa drugim državama radi implementacije ovog člana.

Član 29 – Specializovane vlasti i koordinirajuća tijela

1. Svaka Strana će usvojiti neophodne mjere da bi osobe ili službe bile specializovane u borbi protiv trgovine ljudima i u zaštiti žrtvi. Te osobe ili službe će imati neophodnu samostalnost, u okviru osnovnih principa pravnog sistema Strane, da bi efikasno mogle vršiti svoje funkcije i biti oslobođene bilo kakvog nedopuštenog pritiska. Te osobe ili osoblje tih službi treba imati adekvatnu obuku i finansijsku pomoć na funkcijama koje obavljaju.

2. Svaka Strana će usvojiti neophodne mjere da bi osigurala koordinaciju politike i djelovanja službi njene administracije i drugih javnih organa koji se bore protiv trgovine ljudima, kada je to odgovarajuće, postavljajući koordinirajuća tijela.

3. Svaka Strana će omogućiti ili jačati obuku službenika odgovornih u prevenciji i borbi protiv trgovine ljudima, uključujući i obuku za ljudska prava. Ta obuka može biti primjenjena na različite službe i fokusirat će se, kada je to odgovarajuće, na metode korištene radi suzbijanja trgovine, gonjenja počinitelja i zaštite prava žrtava, uključujući i zaštitu žrtava protiv krijumčara.

4. Svaka Strana će razmotriti imenovanje državnih izvjestitelja ili drugih mehanizama zaduženih za praćenje aktivnosti u borbi protiv trgovine vođenih od strane državnih institucija i provođenja dužnosti predviđenih državnim zakonodavstvom.

Član 30 – Zakonske procedure

U skladu sa Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, osobito sa članom 6. svaka Strana će usvojiti zakonske ili druge mjere neophodne da bi tokom pravne procedure garantovale :

a. zaštitu privatnog života žrtava i, kada je to odgovarajuće, njihovog života ;

b. sigurnost žrtava i njihovu zaštitu od zastrašivanja,

u skladu sa uslovima predviđenim njenim unutrašnjim pravom i, kada se radi o djeci žrtvama, vodeći posebno računa o potrebama djece osiguravajući njihovo pravo posebnim mjerama zaštite.

Član 31 – Nadležnost

1. Svaka Strana će usvojiti zakonske i druge mjere koje se smatraju neophodnim da bi uspostavila svoju nadležnost nasuprot bilo kojoj krivičnoj radnji utvrđenoj u skladu sa ovom Konvencijom, onda kada je počinjen prekršaj :

a. na njenoj teritoriji; ili

b. na brodu koji nosi zastavu države te Strane; ili

c. u avionu registrovanom prema zakonima te Strane; ili

d. od strane jednog od njenih državljana, ili od strane apatrida čije je uobičajeno boravište na njenoj teritoriji, ako je prekršaj krivično kažnjiv tamo gdje je počinjen ili ako je prekršaj počinjen van pravne nadležnosti ijedne države.

e. protiv jednog od njenih državljana.

2. Svaka Strana može, za vrijeme potpisa ili kada se pohrane instrumenti ratifikacije, prihvatanja, odobrenja ili priključenja, u deklaraciji upućenoj generalnom sekretarijatu Vijeća Europe, navesti da zadržava pravo da ne primjenjuje, ili da primjeni samo u posebnim uslovima i slučajevima, pravila nadležnosti navedenih u 1 (d) i (e) ovog član ili bilo kojeg dijela ovih paragrafa.

3. Svaka Strana će usvojiti neophodne mjere da bi uspostavila svoju nadležnost s obzirom na prekršaje koji se pominju u ovoj Konvenciji, kada se počinitelj za kojeg se pretpostavlja da je počinio prekršaj nalazi na njenoj teritoriji i ne može biti izručen drugoj Strani samo na osnovu njegovog državljanstva, nakon zahtjeva za izručenje.

4. Kada nekoliko Strana zahtijeva nadležnost s obzirom na navodni prekršaj utvrđen u skladu sa ovom Konvencijom, dotične Strane će se usredotočiti, kada je to moguće, na to da što bolje odrede nadležnosti radi njihovog provođenja.

5. Bez štete za opšta pravila međunarodnog prava , ova Konvencija ne isključuje nijednu krivičnu nadležnost izvršenu od strane jedne Strane u skladu sa njenim unutrašnjim pravom.

Poglavlje VI – Međunarodna saradnja i saradnja sa civilnim društvom

Član 32 – Opšti principi i mjere međunarodne saradnje

Strane će sarađivati, u skladu sa odredbama ove Konvencije, u primjeni predmetnih međunarodnih i regionalnih instrumenata, dogovora koji se baziraju na jednakom ili uzajamnom zakonodavstvu i na njihovom unutrašnjem zakonu, u najširem smislu, u svrhu :

- spriječavanja i borbe protiv trgovine ljudima ;
- zaštite i zastupanja žrtava ;
- vođenja istraga ili procedura koje se odnose na krivična djela utvrđena u skladu sa ovom Konvencijom.

Član 33 - Mjere koje se odnose na ugrožne ili nestale osobe

1. Ako neka Strana, na osnovu informacija kojima raspolaže, ima razumne motive da vjeruje da je život, sloboda ili fizički integritet osobe pomenute u članu 28. paragrafa 1, u neposrednoj opasnosti na teritoriji druge Strane, ona će morati, u takvom hitnom slučaju, prenijeti ih bez odgađanja toj drugoj Strani da bi ona poduzela prikladne mjere zaštite.
2. Strane mogu putem ove Konvencije uzeti u razmatranje da pojačaju njihovu saradnju u pronalaženju nestalih osoba, posebno djece, ako dostupne informacije mogu navesti na razmišljanje da su žrtve trgovine ljudima. U tom smislu, Strane mogu među sobom zaključiti bilateralne ili multilateralne sporazume.

Član 34 – Informacije

1. Zamoljena Strana će bez kašnjenja obavijestiti Stranu moliteljicu o konačnom rezultatu koji se odnosi na poduzete mjere na temelju ovog poglavlja. Zamoljena Strana će takođe bez kašnjenja obavijestiti Stranu moliteljicu o svim okolnostima koje onemogućuju izvršenje zatraženih mjera ili ih znatno odgađaju.
2. Jedna Strana može, u granicama njenog unutrašnjeg prava i nepostojanja ranijih zatjeva, prenijeti drugoj Strani informacije koje je dobila u okviru svojih vlastitih istraga onda kada ona ocijeni da bi takve informacije mogle pomoći Strani primaocu u otpočinjanju ili okončavanju istraga ili postupaka vezanih za krivična djela utvrđena u skladu sa ovom Konvencijom, ili kada te informacija mogu rezultirati zahtjevom za saradnju od te Strane na temelju ovog poglavlja.
3. Prije nego se prenesu te informacije, Strana koja ih dostavlja može zatražiti da one ostanu povjerljive ili da budu korištene samo u određenim slučajevima. Ako Strana

primalac ne može prihvatiti taj zahtjev, ona mora obavjestiti drugu Stranu koja će onda odrediti da li te informacije moraju biti dostavljene.

4. Sve zatražene informacije u vezi sa članovima 13. 14. i 16. koje su neophodne u određivanju prava navedenih u tim članovima, će biti proslijeđene bez odlaganja na zahtjev zainteresirane Strane, uz puno poštivanje člana 11. ove Konvencije.

Član 35 – Saradnja sa civilnim društvom

Svaka Strana će podsticati državne vlasti, kao i državne službenike, da sarađuju sa nevladinim organizacijama, sa drugim relevantnim organizacijama i članovima civilnog društva, da bi uspostavila strateška partnerstva radi postizanja ciljeva ove Konvencije.

Poglavlje VII – Mehanizam nadgledanja

Član 36 – Grupa eksperata u borbi protiv trgovine ljudima

1. Grupa eksperata u borbi protiv trgovine ljudima (dalje nazvana «GRETA») će nadgledati implementaciju ove Konvencije od strane Strana.

2. GRETA bi trebala biti sastavljena od najmanje 10 a najviše 15 članova. Sastav GRETA će voditi računa o jednakom učešću muškaraca i žena , o jednakom geografskom učešću kao i o multidisciplinarnoj ekspertizi.

3. Izbor članova GRETA-e će biti baziran na sljedećim principima :

a. oni će biti izabrani među ličnostima visokog morala poznatih zbog njihove sposobnosti u pogledu ljudskih prava, njihove pomoći i zaštite žrtava kao i njihove borbe protiv trgovine ljudima ili koji imaju profesionalno iskustvo u domenima koje tretira ova Konvencija ;

b. oni će raditi u svom ličnom kapacitetu, i bit će nezavisni i nepristrasni u izvršenju njihovih mandata i moraju biti na usluzi radi izvršenja funkcija na efikasan način ;

c. GRETA ne smije sadržavati više od jednog državljanina iste države ;

d. oni moraju predstavljati osnovne zakonske sisteme.

4. Procedura izbora članova GRETA će biti utvrđena od strane Vijeća ministara nakon konsultacija i jednoglasnog pristanka Strana na ovu Konvenciju u roku od jedne godine od stupanja na snagu ove Konvencije. GRETA će usvojiti vlastita pravila i procedure.

Član 37 – Vijeće Strana

1. Vijeće Strana je sastavljeno od predstavnika u Vijeću ministara Vijeća Europe, država članica Strana Konvencije i predstavnika Strana Konvencije koji nisu članovi Vijeća Europe.

2. Vijeće Strana će biti sazvano od strane generalnog sekretara Vijeća Europe. Prvi sastanak vijeća Strana bi trebao biti održan u roku od jedne godine nakon stupanja na snagu ove Konvencije radi izbora članova GRETA. Nakon toga će se sastajati po zahtjevu trećine strana, predsjednika GRETA ili generalnog sekretara.

3. Komitet Strana će usvojiti vlastita pravila procedure.

Član 38 – Procedura

1. Procedura ocjenjivanja se odnosi na Strane Konvencije i podijeljena je na periode čije trajanje određuje GRETA. Na početku svakog perioda, GRETA će odrediti posebne odredbe na koje će se odnositi procedura ocjenjivanja.

2. GRETA će odrediti najprikladnije načine da bi pristupila tom ocjenjivanju. GRETA može, posebno, usvojiti upitnik za svaki od perioda koji može služiti kao osnova ocjenjivanja implementacije od strane Strana ove Konvencije. Ovaj upitnik će biti upućen svim Stranama. Strane će odgovoriti na taj upitnik kao i na sve druge upite GRETA-e.

3. GRETA može tražiti informacije od civilnog društva.

4. U slučaju potrebe, GRETA može organizovati, u saradnji sa državnim vlastima i «kontakt osobom» imenovanom od strane državnih vlasti i, ako je neophodno, uz pomoć nezavisnih državnih eksperata, posjete u dotične zemlje.

5. GRETA će uspostaviti nacrt izvještaja koji sadrži analize koje se odnose na sprovođenje odredaba na koje se odnosi procedura ocjenjivanja, kao i njene sugestije i ponude u vezi sa načinom na koji dotična Strana može obrađivati uočene probleme.

6. Na ovoj osnovi, GRETA će usvojiti izvještaj i zaključke koji se tiču poduzetih mjera od strane Strana radi sprovođenja odredaba ove Konvencije. Taj izvještaj i ti zaključci će biti poslani dotičnoj Strani i Vijeću Strana. Izvještaj i zaključci GRETA će biti javni odmah nakon njihovog prihvatanja sa eventualnim komentarima dotične Strane.

7. Bez štete za proceduru predviđenu u paragrafima od 1. do 6. ovog člana, Vijeće Strana može usvojiti, na osnovu izvještaja i zaključaka GRETA, preporuke upućene toj Strani: (a) koje se odnose na mjere koje treba poduzeti radi provođenja zaključaka GRETA, ako je neophodno, utvrđujući datum radi pružanja informacija o njihovom provođenju i (b) imajući za cilj unapređenje saradnje sa Stranom da bi sprovela ovu Konvenciju.

Poglavlje VIII – Odnosi sa drugim međunarodnim instrumentima

Član 39 – Odnos sa Protokolom Konvenciji Ujedinjenih Naroda protiv organizovanog transnacionalnog kriminala za sprječavanje, suzbijanje i kažnjavanje trgovine ljudima, posebno ženama i djecom

Ova Konvencija neće nanositi štetu pravima i dužnostima koje dolaze iz odredaba Protokola Konvenciji Ujedinjenih Naroda protiv organizovanog transnacionalnog kriminala za sprječavanje, suzbijanje i kažnjavanje trgovine ljudima, posebno ženama

i djecom. Ova Konvencija ima za cilj da ojača zaštitu uvedenu od strane Protokola i da razvija norme koje izlaže.

Član 40 – Odnosi sa drugim međunarodnim instrumentima

1. Ova Konvencija neće nanositi štetu pravima i dužnostima koje dolaze iz odredaba drugih međunarodnih instrumenata, čije su Strane Strane ove Konvencije ili će postati Strane i koje sadržavaju odredbe koje se odnose na predmet ove Konvencije i koji će osigurati najveću zaštitu i pomoć žrtvama trgovine.

2. Strane Konvencije će moći međusobno zaključiti bilateralne ili multilateralne sporazume koji se odnose na pitanja regulisana ovom Konvencijom, sa namjerom da upotpune i ojačaju njene odredbe ili da olakšaju primjenu principa koje ona obuhvata.

3. Strane koje su članice Evropske Unije će primijeniti, u njihovim obostranim odnosima, pravila Evropske Unije i Evropske Zajednice, ako postoje pravila Evropske Unije ili Evropske Zajednice koja uređuju posebne određene oblasti i koja su primjenjivana u određenim slučajevima bez obzira na predmet i cilj ove Konvencije i bez obzira na cjelokupnu primjenu u pogledu na druge Strane.

4. Nijedna odredba ove Konvencije neće štetno djelovati na prava, obaveze i dužnosti država i pojedinaca u pogledu međunarodnog prava, uključujući i međunarodno humanitarno pravo i međunarodna ljudska prava, i posebno, kada je primjenjivo, Konvencije iz 1951 i Protokola iz 1967 koje se odnose na statut izbjeglica kao i na načelo *non-refoulement* koji je naveden.

Poglavlje IX – Amandmani Konvenciji

Član 41 - Amandmani

1. Svaka ponuda za amandman ovoj Konvenciji predložena od strane jedne Strane će biti dostavljena generalnom sekretaru Vijeća Evrope i prosljeđena od strane istog, državama članicama Vijeća Evrope, bilo kojoj državi potpisnici, bilo koje državi Strane, Evropskoj Zajednici i svakoj državi pozvanoj da potpiše ovu Konvenciju, u skladu sa odredbama člana 42. kao i svakoj državi pozvanoj da pristupi ovoj Konvenciji u skladu sa odredbama člana 43.

2. Svaki ponuđeni amandman od strana jedne Strane će biti dostavljen GRETA, koja će prenijeti Vijeću Ministara svoje mišljenje o ponuđenom amandmanu.

3. Vijeće ministara će razmotriti ponuđeni amandman kao i mišljenje o njemu predložen od strane GRETA; nakon toga Vijeće će moći, nakon konsultacija sa Stranama Konvencije i jednoglasnim pristankom, usvojiti taj amandman.

4. Tekst svakog amandmana usvojenog od strane Vijeća ministara u skladu sa paragrafom 3 ovog člana će biti dostavljen Stranama imajući u vidu njegovo prihvatanje.

5. Svaki usvojeni amandman u skladu sa paragrafom 3. ovog člana će stupiti na snagu prvog dana u mjesecu prateći istek perioda od jednog mjeseca nakon datuma kada će sve Strane obavijestiti generalnog sekretara da su ga prihvatile.

Poglavlje X - Završne odredbe

Član 42 – Potpisivanje i stupanje na snagu

1. Ova Konvencija će biti spremna za potpis državama članicama Vijeća Evrope, državama koje nisu članice a učestvovala su u njenom izrađivanju, kao i Evropskoj Zajednici.
2. Ova Konvencija podliježe ratifikaciji, prihvatanju ili odobravanju. Instrumenti ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja će biti predani generalnom sekretaru Vijeća Evrope.
3. Ova Konvencija će stupiti na snagu prvog dana mjeseca prateći istek perioda od tri mjeseca nakon datuma kada je 10 potpisnika, od kojih najmanje 8 država članica Vijeća Evrope, iskazalo svoj pristanak da budu obavezani konvencijom, u skladu sa odredbama prethodnog paragrafa.
4. Ako jedna država pomenuta u paragrafu 1, ili Evropska Zajednica, naknadno izraze svoj pristanak da budu obavezani Konvencijom, Konvencija će stupiti na snagu prvog dana u mjesecu prateći istek perioda od tri mjeseca nakon datuma pohranjivanja instrumenta ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja.

Član 43 – Pristupanje Konvenciji

1. Nakon stupanja na snagu ove Konvencije, Vijeće ministara Vijeća Evrope će moći, nakon konsultacija Strana Konvencije i nakon jednoglasnog pristanka, pozvati svaku državu nečlanicu Vijeća Evrope koja nije učestvovala u izrađivanju Konvencije, da pristupi ovoj Konvenciji odlukom donešenom u većini predviđenoj u članu 20 *d.* Statuta Vijeća Evrope, kao i jednoglasnog glasanja predstavnika ugovornih Strana koje imaju pravo da zasjedaju u Vijeću ministara.
2. Za svaku državu koja pristupi, Konvencija će stupiti na snagu prvog dana u mjesecu prateći istek perioda od tri mjeseca nakon datuma pohranjivanja instrumenta pristupanja kod Generalnim sekretara Vijeća Evrope.

Član 44 – Teritorijalna primjena

1. Svaka država ili Evropska zajednica može, u trenutku potpisivanja ili u trenutku pohranjivanja instrumenta ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja, odrediti teritoriju ili teritorije na koje će se primjenjivati ova Konvencija.
2. Svaka Strana može, u bilo kojem periodu, deklaracijom upućenom Generalnom sekretaru Vijeća Evrope, proširiti primjenu ove Konvencije na svaku drugu teritoriju pomenutu u deklaraciji i za koje osigurava međunarodne odnose ili u ime kojih je ovlaštena da prihvati obaveze. Konvencija će stupiti na snagu s obzirom na teritoriju prvog dana mjeseca nakon isteka perioda od tri mjeseca poslije datuma prijema deklaracije od strane Generalnog sekretara.
3. Svaka deklaracija načinjena na temelju prethodna dva paragrafa može, s obzirom na svaku teritoriju naznačenu u deklaraciji, biti povučena službenom obavjesti

Generalnom sekretaru Vijeća Evrope. To povlačenje će početi djelovati od prvog dana u mjesecu prateći istek perioda od tri mjeseca nakon datuma prijema službene objave Generalnog sekretara.

Član 45 – Uslovljavanje

Nijedno uslovljavanje neće biti učinjeno u vezi sa bilo kojom odredbom ove Konvencije, izostavljajući odredbu predviđenu u članu 31. paragraf 2.

Član 46 – Odustajanje

1. Svaka Strana može u bilo koje vrijeme odustati od ove Konvencije upućivanjem službene obavijesti Generalnom sekretaru Vijeća Evrope.
2. Ovo odustajanje će početi djelovati od prvog dana u mjesecu slijedeći istek perioda od tri mjeseca nakon datuma primanja službene obavijesti od Generalnog sekretara.

Član 47 - Službena obavijest

Generalni sekretar Vijeća Evrope će službeno obavjestiti države članice Vijeća Evrope, sve države potpisnice, sve države Strane, Evropsku uniju, sve zemlje koje su pozvane da potpišu ovu Konvenciju u skladu sa članom 42. i sve države pozvane da pristupe Konvenciji, u skladu sa članom 43. o:

- a. bilo kakavom potpisu;
- b. dostavljanju bilo kakvih instrumenata ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja;
- c. bilo kakavom datumu stupanja na snagu ove Konvencije, u skladu sa članovima 42. i 43;
- d. bilo kakavom amandmanu usvojenom u skladu sa članom 41. kao i datumu stupanja na snagu dotičnog amandmana;
- e. bilo kakvoog odustajanje provedenog u skladu sa odredbama člana 46;
- f. bilo kojem činu odustajanja ili komuniciranju u vezi sa ovom Konvencijom ;
- g. bilo kojem uslovljavanju u skladu sa članom 45 .

Na osnovu čega su potpisnici ovlašteni u tu svrhu potpisali ovu Konvenciju.

Urađeno u (Varšavi), (16 maj 2005), na francuskom i engleskom jeziku, oba teksta autentična, kao jedan primjerak koji će biti pohranjen u arhiv Vijeća Evrope. Generalni sekretar Vijeća Evrope će dostaviti ovjerenu kopiju svim državama članicama Vijeća Evrope, svim državama nečlanicama koje su učestvovalе u izradi ove Konvencije, Evropskoj uniji i bilo kojoj državi pozvanoj da pristupi ovoj Konvenciji.